

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра вікової та педагогічної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK02 Психологія вищої школи

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність **014 Середня освіта (Географія)**
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма **«Середня освіта (географія)»**

Освітній ступінь **магістр**
(бакалавр/магістр)

Інститут, факультет, відділення **Психолого-природничий факультет**
(назва інституту, факультету, відділення)

2019-2020 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія вищої школи» для здобувачів освітнього ступеня *магістр* галузі знань *01 Освіта/Педагогіка* спеціальності 014 Середня освіта (Географія) за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (географія)».

Мова навчання: українська.

Розробник: *Созонюк Ольга Степанівна, кандидат психологічних наук, доцент*

Робоча програма затверджена на засіданні **кафедри вікової та педагогічної психології.**

Протокол №7 від «27 » серпня 2019 року

Завідувач кафедри



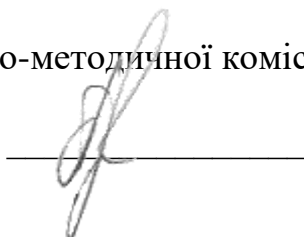
проф. Р.В. Павелків

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією психолого-природничого факультету

Протокол від « 27 » серпня 2019 року №5

Голова навчально-методичної комісії психолого-природничого

факультету



(доц. Павелків В.Р.)

©Созонюк О.С., 2019 рік

©РДГУ, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Модулів –1	Спеціальності <u>014 Середня освіта</u> <u>(Географія)</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів –3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання «Психологічна модель особистості фахівця з вищою освітою»		Семестр	
Загальна кількість годин –90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2, самостійної роботи студента –3	Освітній рівень: другий (магістерський) рівень	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Вид контролю: <i>залік</i>	
Передумови для вивчення дисципліни: вивчення дисциплін відповідно до освітньої програми			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Навчальний курс “Психологія вищої школи” призначений для магістрантів, що спеціалізуються у відповідних освітньо-професійних напрямках і майбутня фахова діяльність яких вимагає оволодіння психологічними знаннями, уміннями та навичками, що стосуються успішного функціонування сучасної системи вищої школи. Дисципліна включає в себе матеріал, зміст якого розкриває психологічні передумови забезпечення ефективності діяльності сучасного ЗВО, оптимізації реалізації навчально-виховного процесу у сучасній вищій школі.

Навчальна програма враховує те, що магістранти – майбутні педагоги вищої школи, викладачі – повинні володіти знаннями психологічних засад ефективного здійснення процесів навчання і виховання у вищій школі, чітко розуміти відмінності між педагогічними та психологічними аспектами життєдіяльності вищих закладів освіти, уміти виділяти психологічні механізми впливу соціально-економічних, історичних, соціально-культурних умов, у яких функціонує ЗВО, на перебіг навчально-виховного процесу у цьому закладі.

Мета курсу «Психологія вищої школи»: забезпечити загальну теоретичну підготовку магістрантів у галузі психології вищої школи, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з викладацькою діяльністю.

Завдання вивчення дисципліни:

- опанування знаннями про психологічні особливості студентського періоду життя людини;
- усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- вивчення психологічних аспектів навчання і виховання студентської молоді;
- усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та шляхів її опанування;

- сприяння професійному самовизначенню і набуття студентами професійно-педагогічної ідентичності;
- розвиток таких якостей особистості, що мають для майбутнього викладача професійне значення.

Місце курсу в професійній підготовці майбутнього викладача.

Місце курсу в професійній підготовці майбутнього викладача.

Зміст навчальної дисципліни «Психологія вищої школи» складений з урахуванням того, що студенти протягом навчання в педагогічному університеті прослухали теоретичні курси вікової та педагогічної психології. Вона є їхнім логічним продовженням і вміщує теоретичні проблеми розвитку, навчання та виховання студентів, питання особистості та науково-педагогічної діяльності викладача, а також передбачає практичне оволодіння слухачами вміннями та навичками навчально-виховної роботи у вищій школі.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти наступними **компетентностями**:

загальними:

ЗК 2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, застосовувати знання на практиці.

ЗК 6. Здатність працювати автономно та в команді.

ЗК 8. Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.

фаховими:

ФК 12. Здатність створювати рівноправну, справедливу і доброзичливу атмосферу, що сприяє навчанню усіх учнів і здобувачів вищої освіти, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей.

Очікувані результати навчання:

ПРН 15. Застосовувати методи діагностування досягнень учнів та здобувачів вищої освіти, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та майбутнього професійного самовизначення учнів, готувати їх до свідомого вибору життєвого шляху.

ПРН 16. Уміти діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, організувати співпрацю учнів і вихованців та їх ефективну роботу в команді, визначати оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3,0 кредити ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Психологія вищої школи: студентський період життя людини

Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи

Предмет психології вищої школи як галузь психологічної науки.

Завдання психології вищої школи відповідно до Закону України «Про вищу освіту», «Національної Доктрини розвитку освіти в Україні». Основні напрямки реформування освіти ХХІ століття та проблеми сучасної психології вищої школи. Зв'язок психології вищої ефект іншими галузями психологічних знань.

Принципи психологічного дослідження: науковість, об'єктивність, поетапність. Класифікація методів збору емпіричних психологічних фактів. Методи інтерпретації одержаних даних. Етика дослідника. Поняття про методику психологічного дослідження. Дослідницькі вміння.

Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку

Психологічна характеристика студентства як періоду пізньої юності або ранньої дорослості (психофізіологічні особливості, протиріччя, соціальна ситуація розвитку). Вищий навчальний заклад – один із провідних факторів соціалізації студента як фахівця. Адаптація студента до навчання у вищій школі, види адаптації, умови ефективності. Типологічні особливості студентів, що виявляються в навчальній діяльності та поведінці. Врахування психологічних особливостей юнацького віку при роботі зі студентами.

Тема 3. Психологія студентської групи

Психологічні особливості студентської групи та її структура. Рівні розвитку студентської академічної групи. Шляхи формування студентського колективу. Соціально-психологічні явища в студентській групі та їх вплив на особистість кожного студента. Проблема лідера та лідерства в студентській групі. Соціально-психологічний клімат у групі та його вплив на її працездатність. Психологічні засади студентського самоврядування. Закон України «Про вищу освіту» про студентське самоврядування.

Тема 4. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою

Навчально-професійна діяльність як провідна в студентському віці. Формування професійної спрямованості особистості студента. Розвиток «Я-концепції» як показника особистісного зростання і професійного становлення студента. Складові та функції «Я-концепції». Формування професійних і особистісних якостей майбутнього фахівця. Розвиток творчості в студентів. Самоосвіта та самовиховання студента, їх значення в його професійному зростанні. Психологічна готовність випускника ЗВО до самостійної професійної діяльності.

Змістовий модуль 2.

Психологічні засади управління вузівським навчальним процесом і навчально-професійною діяльністю студентів

Тема 5. Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі

Загальна характеристика навчального процесу і навчально-професійної діяльності як об'єктів управління, психологічний аналіз їх складових.

Поняття про управління в системі освіти. Опосередковане та пряме управління, їх особливості. Сутність управління навчально-професійною діяльністю студентів (соціальна нормативність навчальної діяльності, свідомий характер, власна активність, творчий підхід). Кваліфікаційна характеристика та професіограма.

Педагогічне управління навчальним процесом у вищій школі та його психологічний аналіз із позицій сучасних вимог. Управління професійною рефлексією. Педагогічний процес як цілеспрямована активна взаємодія викладача зі студентом.

Управління як контроль і оцінка навчальної діяльності.

Тема 6. Психологічний аналіз учіння студентів

Студент як суб'єкт власної навчально-професійної діяльності. Мотиваційна спрямованість учіння студента. Формування професійних мотивів навчання. Власна пізнавальна активність студента, її спрямованість на засвоєння професійних знань, умінь і навичок. Розвиток творчого потенціалу студентів під час навчання.

Психологічні принципи організації навчально-професійної діяльності студентів. Вимоги до навчання, вміння вчитися самостійно. Психологічні аспекти організації самостійної роботи студентів.

Критерії ефективності учіння. Причини неуспішності студентів і шляхи їх подолання.

Змістовий модуль 3. **Психологія виховання особистості студента** **як майбутнього фахівця з вищою освітою**

Тема 7. Психологія виховання студентської молоді

Єдність процесів навчання, розвитку та виховання. Сучасні вимоги до особистості фахівця з вищою освітою та завдання виховання студентів відповідно до пріоритетних напрямків реформування освіти в Україні. Мета та зміст виховання студентської молоді. Психологічні механізми формування якостей особистості та відповідні функції виховання. Психолого-педагогічна характеристика основних напрямків реалізації функцій виховання у вищому навчальному закладі.

Етапи становлення моральної свідомості студента. Критерії моральної вихованості людини.

Соціально-психологічні чинники і психологічні механізми формування національної самосвідомості студентів.

Тема 8. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами

Роль педагогічного спілкування в розв'язанні соціально-моральних завдань професійної підготовки майбутнього фахівця. Виховна позиція викладача в педагогічній комунікативній взаємодії: розуміння, визнання та прийняття студента. Активне рефлексивне слухання та «Я-повідомлення» в комунікативній взаємодії. Діалогічне спілкування, його характеристика.

Тема 9. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення

Протиріччя та бар'єри спілкування, причини їх виникнення та засоби регулювання. Особливості педагогічного конфлікту, стадії розвитку, поведінка конфліктуючих сторін. Психологічні передумови та шляхи вирішення педагогічного конфлікту.

Тема 10. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи

Психологічна характеристика викладача вищої школи як особистості. Характеристика самосвідомості (рефлексивності) викладача, аналіз його професійної компетентності та майстерності. Вплив «Я-концепції» викладача на його науково-педагогічну діяльність. Науково-педагогічна творчість, її особливості. Умови імпровізації в науково-педагогічній діяльності. Культура педагогічного мислення.

Характеристика педагогічних здібностей. Особливості діяльності викладача при різних стилях взаємодії. Типологія викладачів. Педагогічна етика. Вимоги студентів до викладача. Шляхи формування педагогічної майстерності й підвищення рівня професіоналізму викладача вищої школи.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма		заочна форма	
	Усього	у тому числі	Усьо	у тому числі

		л	п	ла б	інд	с.р.	Го	л	п	лаб	інд	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Психологія вищої школи: студентський період життя людини												
Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи	7	2				6	9	1				8
Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку	9	2	2			10	14	1	1			12
Тема 3. Психологія студентської групи	9	2	2			6	10	1	1			8
Тема 4. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою	7	2				10	14	1				13
Усього за I модуль	32	8	4			32	47	4	2			41
Змістовий модуль 2. Психологічні засади управління навчальним процесом і навчально-професійною діяльністю здобувачів вищої освіти												
Тема 5. Психологічні засади управління навчально-виховним процесом у вищій школі	12	2				5	8	1				7
Тема 6. Психологічний аналіз учіння студентів	14	2	2			6	9	1				8
Усього за II модуль	26	4	2			11	17	2				15
Змістовий модуль 3. Психологія виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою												
Тема 7. Психологія виховання студентської молоді	7	2				7	10,5	0,5				10
Тема 8. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами	9	2	2			3	5,5	0,5				4
Тема 9. Психологічний	9	2	2			2	3,5	0,5				3

аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення												
Тема 10. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи	7	2				5	5,5	0,5				5
Усього за III модуль	32	8	4			17	24	2				22
Усього	90	20	10			60	90	8	4			78

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Психологія студентського віку	2
2.	Психологія студентської групи	2
3.	Психологічний аналіз учіння студентів	2
4.	Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами	2
5.	Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи	2
	Всього	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Тема 1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи <i>Опрацювати основні нормативні документи, які санкціонують діяльність ЗВО:</i> 1. Закон України «Про вищу освіту» 2. Закон України «Про освіту»	3 3	4 4
2	Тема 2. Загальна психологічна характеристика студентського віку <i>1. Підготувати реферат на тему: «Болонський процес та актуальні психологічні проблеми сучасної вищої освіти в Україні»</i> <i>2. Використовуючи психологічну літературу, розкрити соціаль-психологічний портрет сучасного студента</i>	5 5	6 6
3	Тема 3. Психологія студентської групи На основі опрацювання літератури виконати такі практичні завдання: 1. Проаналізувати форми спільної активності, що виявлялися у Вашій групі, оцінити їхню ефективність.	3	4

	2. Описати конкретні приклади досягнень та невдач, які найбільш яскраво виявилися у товаришів Вашої студентської групи.	3	4
4	Тема 4. Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою 1. Скласти модель творчої особистості фахівця: а) щодо професійної діяльності; б) щодо ставлення до інших людей; в) щодо самого себе. 2. Порівняти формальні і неформальні шляхи професійного самовдосконалення. 3. Вказати шляхи вузької спеціалізації і розробити умови широкої освіченості і культури.	4 3 3	5 4 4
5	Тема 5. Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі 1. Охарактеризувати сучасні моделі навчання студентів в порівнянні з характеристикою авторитарної моделі. 2. Довести, що системо твірним чинником безперервної освіти виступають її цілісність, тобто глибока інтеграція всіх підсистем і процесів професійної освіти.	2,5 2,5	3 4
6	Тема 6. Психологічний аналіз учіння студентів 1. Написати тези «Характеристика студента як суб'єкта учіння» 2. Обґрунтувати, чому навчально-професійна діяльність є провідною у студентському віці.	3 3	4 4
7	Тема 7. Психологія виховання студентської молоді 1. Підготувати реферат на тему: «Совість – стан моральної очевидності» 2. Обґрунтувати, чому творчий потенціал особистості залежить від її морального потенціалу	4 3	6 4
8	Тема 8. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами Розробити програму заходів щодо підвищення рівня психологічної культури здобувачів освітнього ступеня	3	4
9	Тема 9. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення Охарактеризувати шляхи конструктивного подолання бар'єрів і вирішення конфліктів у педагогічній взаємодії «викладач-студент»	2	3
10	Тема 10. Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи 1. Написати анотацію на статтю Довженко Л.В. «Особливості використання студентами механізмів психологічного захисту». Нові технології навчання: Наук.-метод. зб. / кол. авт. – К. : Інститут інноваційних технологій і змісту освіти, 2007. – Вип. 50. – С.76-81. 2. Опрацювати Наказ МОіНУ Про затвердження Положення про експертизу психологічного і соціологічного інструментарію, що застосовується в навчальних закладах Міністерства освіти і науки	2 3	3 2

	України		
	Всього	60	78

7. Індивідуальні завдання

Орієнтовні індивідуальні навчально-дослідні завдання

Загальні методичні вказівки

При самостійному опрацюванні елементів програми курсу магістру необхідно:

- вивчити навчальний матеріал за вказаними підручниками та посібниками;
- написати тези чи розробити логічну схему навчального матеріалу;
- виконати інші письмові роботи, що вказані до теми
- виконати практичні завдання.

Вивчення кожної теми здійснювати паралельно із вивченням матеріалу у ході аудиторних занять.

Перевірка засвоєння навчального матеріалу, що вивчається самостійно, проводиться у період проведенням підсумкового модульного контролю і оцінюється у балах відповідно до загальної шкали оцінювання. Перевірка здійснюється у формі колоквиуму, контрольної роботи, тестового контролю чи виконання творчого завдання. Частково матеріал може перевірятися у ході семінарських занять.

1. Характеристика студентського віку як особливого періоду розвитку людини.
2. Суперечності студентського віку та шляхи їх розв'язання.
3. Адаптація студента-першокурсника до навчання у вищій школі.
4. Динаміка розвитку студента протягом навчання його у вищому навчальному закладі (проблеми і завдання).
5. Новоутворення студентського віку як передумова успішного розв'язання професійних завдань молодим фахівцем.
6. Вимоги до особистості фахівця з вищою освітою.
7. Фактори, що визначають соціально-психологічний портрет сучасного студента.
8. Аналіз особистості студентської молоді залежно від мотивів вибору нею професії (спеціальності) і здобуття вищої освіти.
9. Типологія сучасного студента.
10. Психолого-педагогічна модель особистості викладача вищої школи.
11. Психологічні типи викладачів і оцінка ефективності їх педагогічної діяльності.

8. Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

9. Методи оцінювання.

МО2 – усне та письмове опитування;

МО 4 – тестування;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах.

10. Засоби діагностики результатів навчання

- залік;
- індивідуальне опитування, фронтальне опитування;
- модульний контроль;
- творча самостійна робота;
- звіти про виконання самостійної роботи

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1 (поточне тестування)										Підсумкове опитування (есе, автобіографія)	Підсумков е опитування (залік)	Сума
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3						
Т. 1	Т. 2	Т. 3	Т. 4	Т. 5	Т.6	Т. 7	Т. 8	Т. 9	Т. 10			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	20	20	100

T1, T2... T9 — теми змістових модулів.

Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів вищої освіти, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Відвідування лекційних занять оцінюється в **1 бал**. Якщо здобувач відвідав усі лекційні заняття, він додатково отримає 2 бали заохочення (**Загальна сума балів – 10*1=10(+2)**).

Участь у практичних семінарських заняттях, виконання завдань до практичного заняття – **5 балів (Загальна сума балів – 5*5=25)**.

Робота на лабораторних заняттях, виконання завдань до заняття – **5 балів (Загальна сума балів – 5*3=15)**.

Виконання завдань самостійної роботи – **5 балів** за кожну тему (**Загальна сума балів – 10*5=50**).

Змістовий модульний контроль **10 балів (Загальна сума балів – 2*10=20)**.

ІНДЗ – 8 балів

Підсумкове тестування – 10 балів

Додаткові бали (не більше 5 балів): студент може отримати за виявлену творчість і особливу активність у різних видах діяльності.

12. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		

35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Тексти лекцій
2. Методичні рекомендації
3. Ілюстративний матеріал: слайди, таблиці, презентації.
4. Словник термінів.
5. Тестові завдання.
6. Перелік рекомендованої літератури.

14. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Предмет психології вищої школи, її завдання, основні категорії.
2. Роль психолого-педагогічної підготовки майбутнього викладача вищої школи.
3. Структура і міждисциплінарні зв'язки курсу «Психологія вищої школи».
4. Методологія науково-психологічних досліджень. Класифікація методів психології вищої школи та їх загальна характеристика.
5. Студентство як особливе соціально-психологічне явище. Своєрідність соціальної ситуації розвитку сучасного студента.
6. Характеристика студентського віку як особливого періоду розвитку людини.
7. Суперечності студентського віку та шляхи їх розв'язання.
8. Адаптація студента-першокурсника до навчання у вищій школі.
9. Динаміка розвитку студента протягом навчання його у вищому навчальному закладі (проблеми і завдання).
10. Новоутворення студентського віку як передумова успішного розв'язання професійних завдань молодим фахівцем.
11. Вимоги до особистості фахівця з вищою освітою.
12. Фактори, що визначають соціально-психологічний портрет сучасного студента.
13. Аналіз особистості студентської молоді залежно від мотивів вибору нею професії (спеціальності) і здобуття вищої освіти.
14. Типологія сучасного студента.
15. Психолого-педагогічна модель особистості викладача вищої школи.
16. Психологічні типи викладачів і оцінка ефективності їх педагогічної діяльності.
17. Типи викладачів, які виділяють студенти.
18. Механізми та джерела соціалізації особистості студента в умовах вищої школи.
19. Формування «Я-концепції» студента як показник особистісного його зростання протягом вузівського навчання.
20. Формування професійної спрямованості особистості студента. Розвиток професійної ідентичності.
21. Психологічні особливості виховання студентів у процесі навчання.
22. Самовиховання і саморозвиток майбутніх фахівців із вищою освітою.
23. Соціально-психологічні чинники та психологічні механізми формування моральних якостей студентів.
24. Формування психологічної готовності студентів до самостійного виконання професійних функцій після закінчення вищого навчального закладу.
25. Психологічні засади педагогічного управління навчальним процесом у вищій школі.

26. Психологічні основи педагогічного контролю та оцінки якості навчання студентів.
27. Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність студентів, її психологічні особливості, структура і функції.
28. Мотивація учіння студентів, її розвиток у процесі навчання.
29. Пізнавальні психічні процеси в навчальній діяльності студента.
30. Емоційно-вольові процеси і психічні стани в навчально-професійній діяльності студента.
31. Психологічні особливості засвоєння знань студентами.
32. Психолого-педагогічні аспекти організації самостійної роботи студентів.
33. Розвиток самостійного творчого мислення студентів у процесі навчання.
34. Академічна успішність студентів, критерії та умови її ефективності, Причини неуспішності та їх подолання.
35. Індивідуальний стиль навчально-пізнавальної діяльності студента, його формування та врахування в процесі навчання.
36. Особливості змісту і структури науково-педагогічної діяльності викладача.
37. Психологічні передумови ефективності діяльності викладача. Роль його настанов і особливостей «Я-концепції».
38. Шляхи формування педагогічної майстерності й підвищення рівня професіоналізму викладача вищої школи.
39. Психологічні особливості студентської академічної групи, її структура і зміст діяльності.
40. Соціально-психологічні явища в студентській академічній групі та їх вплив на особистість студента.
41. Рівні розвитку студентської академічної групи та шляхи формування студентського колективу.
42. Проблема керівництва і лідерства в студентській академічній групі. Психологічні засади студентського самоврядування.
43. Професійно-педагогічне спілкування та його особливості в умовах вищого навчального закладу.
44. Стили професійно-педагогічного спілкування та оцінка їх ефективності.
45. Психологічні умови ефективності професійного діалогу.
46. Бар'єри професійно-педагогічного спілкування, їх причини та шляхи подолання.
47. Взаємини «викладач-студент» як чинник становлення і розвитку особистості майбутнього фахівця та їх оптимізація.
48. Позиція викладача в навчально-професійній взаємодії зі студентами (розуміння, визнання і прийняття студента).
49. Конфлікти у взаєминах «студент-викладач», «викладач - студентська академічна група», їх причини та шляхи конструктивного розв'язання.
50. Основні напрямки реалізації виховних функцій у вищій школі.

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Галузинський В. М., Євтух М. В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні.-К.:Інтел, 2005.-168 с.
2. Головінський І. З. Педагогічна психологія: Навч. посіб. для вищ. шк.-К.:Аконіт, 2003.-288 с.
3. Дьяченко М. И., Кандыбович Л. А. Психология высшей школы: Учеб. Пособие.-3-е изд., перераб. и доп.-Мн.:Университетское, 2003.- 368 с.
4. Кудіна В. В., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Курс лекцій.-К.: КСУ, 2004.- 176 с.
5. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи.-К.: НПУ, 2003.-267 с.
6. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. акад. Мороза О. Г.-К.: НПУ, 2000.-337 с.

7. Подоляк Л.Г., Юрченко В.І. Психологія вищої школи: Навч.посіб.-К.: Каравелла,2008.-336с.
8. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч.посіб.-К.:Вища школа, 2004.-335с.

Додаткова література:

1. Балабанова Л.М. Психолого-педагогічні проблеми студентського віку // Психологія: Зб. наук. Праць.-К.:НПУ,2009.-Вип.4(7).-С.169-170.
2. Жалдак Л. Управління гуртуванням студентської групи // Освіта і управління.-2009.-№3.-С.99-102.
3. Жигайло Н. Психологічні проблеми адаптації студентів-першокурсників і шляхи їх вирішення // Педагогіка і психологія професійної освіти.-2004.- №4.-С.107-112.
4. Лузан П.Г., Жалдак Л.М. Студентська група: Про оптимізацію міжособистісних взаємин у ній//Педагогіка толерантності.-2009.-С.53-56.
5. Поторій Я.І. Особливості ціннісно-мотиваційної сфери студента // Практична психологія та соціальна робота .-2002.-№2.-С.36-39.
6. Скрипник В. Особливості перебігу та самосприйняття соціально-психологічної адаптації студентів 1 курсу // Психологія і суспільство.-2005.-№2.-С.34-40.
7. Ткачук С. Психологічний аналіз самотворення позитивної «Я-концепції» // Психологія і суспільство.-2003.-№3.-С.107-113.
8. Юрченко В.І. «Я-концепція» як показник особистісного зростання майбутнього вчителя // Психологія: Зб.наук. праць.-К.:НПУ,1999.-Вип.4.-С.31-35.

16. Інформаційні ресурси

1. <http://www.lib.vsu.ru/project/golossary.phtml>.
2. <http://www.kulturolog.h10.ru/articles/gendcult.htm>.
3. <http://www.pseudology.org/Kon/Articles/>
4. <http://www.bilimdon.uz/library/docs/p.132-russian.zip>
5. <http://www.gender-cent.ryazan.ru/>
6. <http://www.ivanovo.ac.ru/jornal/>

Робоча програма «Психологія вищої школи» перезатверджена без змін та доповнень (зі змінами та доповненнями) на 20__-20__ навчальний рік на засіданні кафедри вікової та педагогічної психології.

Розділ робочої програми навчальної дисциплін	Зміни і доповнення

Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри _____ (_____)

Робочу програму схвалено навчально-методичною комісією факультету
Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____
Голова навчально-методичної комісії _____ (_____)

Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут психології і педагогіки
Психолого-природничий факультет
Кафедра вікової та педагогічної психології

Назва дисципліни	Психологія вищої школи
Викладачі	Доц. Созонюк О.С.
Профайл викладачів, сторінка дисципліни в CMS	http://www.rshu.edu.ua/kafedry-ppf/kafedra-vtpp
E-mail:	o.sozoniuk@gmail.com
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	https://kegt-rshu.in.ua/
Консультації	<i>Очні консультації: Вт (12.45-15.30), Чт (12.45-15.30) Онлайн- консультації: Розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах).</i>

Анотація до дисципліни

Навчальний курс «Психологія вищої школи» призначений для магістрантів, що спеціалізуються у відповідних освітньо-професійних напрямках і майбутня фахова діяльність яких вимагає оволодіння психологічними знаннями, уміннями та навичками, що стосуються успішного функціонування сучасної системи вищої школи. Дисципліна включає в себе матеріал, зміст якого розкриває психологічні передумови забезпечення ефективності діяльності сучасного ВНЗ, оптимізації реалізації навчально-виховного процесу у сучасній вищій школі.

Курс психології вищої школи враховує те, що магістранти – майбутні педагоги вищої школи, викладачі – повинні володіти знаннями психологічних засад ефективного здійснення процесів навчання і виховання у вищій школі, чітко розуміти відмінності між педагогічними та психологічними аспектами життєдіяльності вищих закладів освіти, уміти виділяти психологічні механізми впливу соціально-економічних, історичних, соціально-культурних умов, у яких функціонує ВНЗ, на перебіг навчально-виховного процесу у цьому закладі.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Обов'язкова	
Модулів –1	Спеціальності <u>014 Середня освіта</u> <u>(Географія)</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів –3		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання «Психологічна модель особистості фахівця з вищою освітою»		Семестр	
Загальна кількість годин –90		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних –2, самостійної роботи студента –3	Освітній рівень: другий (магістерський) рівень	20 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Вид контролю: <i>залік</i>	
Передумови для вивчення дисципліни: вивчення дисциплін відповідно до освітньої програми			

Передумови

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Психологія вищої школи» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріалом таких дисциплін, як «Вікова та педагогічна психологія», «Соціальна психологія». Вона є їхнім логічним продовженням і вміщує теоретичні проблеми розвитку, навчання та виховання студентів, питання особистості та науково-педагогічної діяльності викладача, а також передбачає практичне оволодіння слухачами вміннями та навичками навчально-виховної роботи у ЗВО.

Мета та завдання дисципліни

Мета, завдання, компетентності, програмні результати навчання

Мета курсу «Психологія вищої школи»: забезпечити загальну теоретичну підготовку магістрантів у галузі психології вищої школи, яка слугуватиме основою для їхньої практичної роботи, що пов'язана з викладацькою діяльністю.

Завдання вивчення дисципліни:

- опанування знаннями про психологічні особливості студентського періоду життя людини;
- усвідомлення закономірностей професійного становлення та особистісного зростання майбутніх фахівців;
- вивчення психологічних аспектів навчання і виховання студентської молоді;
- усвідомлення психологічних особливостей науково-педагогічної діяльності та шляхів її опанування;
- сприяння професійному самовизначенню і набуття студентами професійно-педагогічної ідентичності;
- розвиток таких якостей особистості, що мають для майбутнього викладача професійне значення.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні володіти наступними **компетентностями**:

загальними:

ЗК 2. Знання і розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити і вирішувати проблеми, застосовувати знання на практиці.

ЗК 6. Здатність працювати автономно та в команді.

ЗК 8. Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю.

фаховими:

ФК 12. Здатність створювати рівноправну, справедливу і доброзичливу атмосферу, що сприяє навчанню усіх учнів і здобувачів вищої освіти, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей.

Очікувані результати навчання:

ПРН 15. Застосовувати методи діагностування досягнень учнів та здобувачів вищої освіти, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та майбутнього професійного самовизначення учнів, готувати їх до свідомого вибору життєвого шляху.

ПРН 16. Уміти діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю, формувати комунікаційну стратегію з колегами, соціальними партнерами, організувати співпрацю учнів і вихованців та їх ефективну роботу в команді, визначати оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен:

Набути соціальних навичок (soft-skills):

- комунікації;
- здатність навчатися протягом усього життя;
- вміння владжувати конфлікти, працювати в команді.

Дидактична карта дисципліни

Теми заняття, кількість годин	Форма діяльності	Методи навчання і оцінювання	Матеріали	Література, інформаційні ресурси	Завдання самостійної роботи, години	Оцінювання самостійної роботи	Термін виконання самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Психологія вищої школи: студентський період життя людини							
1. Психологія вищої школи, її предмет, завдання та методи (2 год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	1;5;6 2; 3	Опрацювати першоджерела	2	Не пізніше, ніж за 7днів після проведення аудиторного заняття
2. Загальна психологічна характеристика студентського віку (2 год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	1;3;4 2; 3	Есе	2	
3. Психологія студентської групи (2 год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	1;5;6 2; 3	Реферат	2	
4.Професійне становлення особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою (2год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	2;3;4 2; 4	Опрацювати першоджерела	2	
1. Психологія студентського віку (2 год)	Практична робота	МН2, МО4	Методичні вказівки	1;5;6 2; 3	Презентація	2	
2. Психологія студентської групи (2 год)	Практична робота	МН2, МО3	Методичні вказівки	1;3;4 2; 3	Командний проєкт	2	
Змістовий модульний контроль	Презентація результатів навчання	Тестування	-	-	Реферат	10	Не пізніше, ніж за 7днів після вивчення змістового модулю

Змістовий модуль 2. Психологічні засади управління вузівським навчальним процесом і навчально-професійною діяльністю студентів

5.Психологічні засади управління навчальним процесом у вищій школі(2 год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	1;3;4 2; 3	Опрацювати першоджерела	2	Не пізніше, ніж за 7днів після проведення аудиторного заняття
6.Психологічний аналіз учіння студентів(2год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	1;5;6 2; 3	Реферат	2	
3. Психологічний аналіз учіння студентів(2год)	Практична робота	МН2, МО 3	Методичні вказівки	2;3;4 2; 4	Командний проєкт	2	
Змістовий модульний контроль	Презентація результатів навчання	Тестування	-	-	Реферат	10	Не пізніше, ніж за 7днів після вивчення змістового модулю

Змістовий модуль 3. Психологія виховання особистості студента як майбутнього фахівця з вищою освітою

7.Психологія виховання студентської молоді(2год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	1;5;6 2; 3	Опрацювати першоджерела	2	Не пізніше, ніж за 7днів після проведення аудиторного заняття
8.Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами(2год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	1 ;5;6 2; 3	Конспект, тези	2	
9.Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення(2год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	2;3;4 2; 4	Реферат	2	
10.Психологія особистості та діяльності викладача вищої школи(2год)	Лекція	МН1, МН3	Презентація	1;5;6 2; 3	Презентація	2	

4. Психологія педагогічної комунікативної взаємодії викладача зі студентами(2год) 5. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у педагогічній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення(2год)	Практична робота	МН2, МО 4	Методичні вказівки	1;3;4 2; 3	Опрацювати першоджерела	2	
	Практична робота	МН2, МО 3	Методичні вказівки	1;5;6 2; 3	Командний проєкт	2	
Змістовий модульний контроль	Презентація результатів навчання	Тестування	-	-	Реферат	10	Не пізніше, ніж за 7днів після вивчення змістового модулю
Модульний контроль	Презентація результатів навчання дисципліни	тестування	-	-	Виконання ІНДЗ	10	

Методи навчання

МН1 – словесний метод (лекція, дискусія);

МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);

МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);

МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, складання реферату);

МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні);

МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);

МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання.

МО2 – усне та письмове опитування;

МО 4 – тестування;

МО6 – реферати, есе;

МО7 – презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з деканатом, викладачами і методистами кафедри з приводу проведення навчальних занять і консультацій. У міжсесійний період комп'ютерну техніку (з виходом у глобальну мережу) та оргтехніку для комунікацій з деканатом, кафедрою, викладачами з метою виконання завдань самостійної роботи.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу в Інституті педагогіки і психології Рівненського

державного гуманітарного університету здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і умінь студентів, Положення про практики студентів, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти, Положення про державну атестацію студентів.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу (реферат, есе, курсову тощо) повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в індивідуальній роботі здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати ще раз індивідуальні завдання, які передбаченні у силабусі.

Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, модульний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

Форма контролю: залік.

Критерії оцінювання. Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни.

Рівень знань оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь студентів РДГУ:

Суми балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90-100	A	відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить і опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні здібності	Високий (творчий)	відмінно	
82-89	B	дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним матеріалом, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	зараховано
74-81	C	добре	здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, загалом самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	D	задовільно	здобувач вищої освіти відтворює значну	Середній	задовільн	

			частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	(репродуктивний)	о	
60-63	Е	достатньо	здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно	не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за виконання лабораторних досліджень; оцінка (бали) за практичну діяльність під час практик; оцінка за ІНДЗ; оцінка (бали) за курсову роботу; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

Здобувачам вищої освіти надається право підвищувати свій рейтинг лише шляхом складання іспитів за графіком екзаменаційної сесії.

Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Розподіл балів, які отримують студенти при вивченні дисципліни «Психологія вищої школи»

Поточне тестування та самостійна робота										Сума	
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2				Змістовний модуль 3				Модульний контроль
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	20	100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Предмет психології вищої школи, її завдання, основні категорії.
2. Роль психолого-педагогічної підготовки майбутнього викладача вищої школи.
3. Структура і міждисциплінарні зв'язки курсу «Психологія вищої школи».
4. Методологія науково-психологічних досліджень. Класифікація методів психології вищої школи та їх загальна характеристика.
5. Студентство як особливе соціально-психологічне явище. Своєрідність соціальної ситуації розвитку сучасного студента.
6. Характеристика студентського віку як особливого періоду розвитку людини.
7. Суперечності студентського віку та шляхи їх розв'язання.

8. Адаптація студента-першокурсника до навчання у вищій школі.
9. Динаміка розвитку студента протягом навчання його у вищому навчальному закладі (проблеми і завдання).
10. Новоутворення студентського віку як передумова успішного розв'язання професійних завдань молодим фахівцем.
11. Вимоги до особистості фахівця з вищою освітою.
12. Фактори, що визначають соціально-психологічний портрет сучасного студента.
13. Аналіз особистості студентської молоді залежно від мотивів вибору нею професії (спеціальності) і здобуття вищої освіти.
14. Типологія сучасного студента.
15. Психолого-педагогічна модель особистості викладача вищої школи.
16. Психологічні типи викладачів і оцінка ефективності їх педагогічної діяльності.
17. Типи викладачів, які виділяють студенти.
18. Механізми та джерела соціалізації особистості студента в умовах вищої школи.
19. Формування «Я-концепції» студента як показник особистісного його зростання протягом вчизьського навчання.
20. Формування професійної спрямованості особистості студента. Розвиток професійної ідентичності.
21. Психологічні особливості виховання студентів у процесі навчання.
22. Самовиховання і саморозвиток майбутніх фахівців із вищою освітою.
23. Соціально-психологічні чинники та психологічні механізми формування моральних якостей студентів.
24. Формування психологічної готовності студентів до самостійного виконання професійних функцій після закінчення вищого навчального закладу.
25. Психологічні засади педагогічного управління навчальним процесом у вищій школі.
26. Психологічні основи педагогічного контролю та оцінки якості навчання студентів.
27. Навчально-професійна діяльність як провідна діяльність студентів, її психологічні особливості, структура і функції.
28. Мотивація учіння студентів, її розвиток у процесі навчання.
29. Пізнавальні психічні процеси в навчальній діяльності студента.
30. Емоційно-вольові процеси і психічні стани в навчально-професійній й діяльності студента.
31. Психологічні особливості засвоєння знань студентами.
32. Психолого-педагогічні аспекти організації самостійної роботи студентів.
33. Розвиток самостійного творчого мислення студентів у процесі навчання.
34. Академічна успішність студентів, критерії та умови її ефективності, Причини неуспішності та їх подолання.
35. Індивідуальний стиль навчально-пізнавальної діяльності студента, його формування та врахування в процесі навчання.
36. Особливості змісту і структури науково-педагогічної діяльності викладача.
37. Психологічні передумови ефективності діяльності викладача. Роль його настанов і особливостей «Я-концепції».
38. Шляхи формування педагогічної майстерності й підвищення рівня професіоналізму викладача вищої школи.
39. Психологічні особливості студентської академічної групи, її структура і зміст діяльності.
40. Соціально-психологічні явища в студентській академічній групі та їх вплив на особистість студента.
41. Рівні розвитку студентської академічної групи та шляхи формування студентського колективу.
42. Проблема керівництва і лідерства в студентській академічній групі. Психологічні засади студентського самоврядування.
43. Професійно-педагогічне спілкування та його особливості в умовах вищого навчального закладу.
44. Стилi професійно-педагогічного спілкування та оцінка їх ефективності.
45. Психологічні умови ефективності професійного діалогу.

46. Бар'єри професійно-педагогічного спілкування, їх причини та шляхи подолання.
47. Взаємини «викладач-студент» як чинник становлення і розвитку особистості майбутнього фахівця та їх оптимізація.
48. Позиція викладача в навчально-професійній взаємодії зі студентами (розуміння, визнання і прийняття студента).
49. Конфлікти у взаєминах «студент-викладач», «викладач - студентська академічна група», їх причини та шляхи конструктивного розв'язання.
50. Основні напрямки реалізації виховних функцій у вищій школі.

Рекомендована література

Базова

1. Галузинський В. М., Євтух М. В. Основи педагогіки та психології вищої школи в Україні.- К.:Інтел, 2005.-168 с.
2. Головінський І. З. Педагогічна психологія: Навч. посіб. для вищ. шк.-К.:Аконіт, 2003.-288 с.
3. Кудіна В. В., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Курс лекцій.-К.: КСУ, 2004.- 176 с.
4. Мороз О. Г., Падалка О. С., Юрченко В. І. Педагогіка і психологія вищої школи.-К.: НПУ, 2003.-267 с.
5. Навчальний процес у вищій педагогічній школі / За ред. акад. Мороза О. Г.-К.: НПУ, 2000.- 337 с.
6. Подоляк Л.Г.,Юрченко В.І.Психологія вищої школи: Навч.посіб.- К.:Каравела,2008.-336с.

Додаткова

7. Балабанова Л.М. Психолого-педагогічні проблеми студентського віку // Психологія: Зб. наук. Праць.-К.:НПУ,2009.-Вип.4(7).-С.169-170.
8. Жалдак Л. Управління гуртуванням студентської групи // Освіта і управління.-2009.-№3.- С.99-102.
9. Жигайло Н. Психологічні проблеми адаптації студентів-першокурсників і шляхи їх вирішення // Педагогіка і психологія професійної освіти.-2004.- №4.-С.107-112.Лузан П.Г., Жалдак Л.М. Студентська група: Про оптимізацію міжособистісних взаємин у ній//Педагогіка толерантності.-2009.-С.53-56.
10. Поторій Я.І. Особливості ціннісно-мотиваційної сфери студента // Практична психологія та соціальна робота .-2002.-№2.-С.36-39.
11. Скрипник В. Особливості перебігу та самосприйняття соціально-психологічної адаптації студентів 1 курсу // Психологія і суспільство.-2005.-№2.-С.34-40.
12. Ткачук С. Психологічний аналіз самотворення позитивної «Я-концепції» // Психологія і суспільство.-2003.-№3.-С.107-113.
13. Юрченко В.І. «Я-концепція» як показник особистісного зростання майбутнього вчителя // Психологія: Зб.наук. праць.-К.:НПУ,1999.-Вип.4.-С.31-35.

Інформаційні ресурси

7. <http://www.lib.vsu.ru/project/golossary.phtml>.
8. <http://www.kulturolog.h10.ru/articles/gendcult.htm>.
9. <http://www.pseudology.org/Kon/Articles/>
10. [http:// www.bilimdon.uz/library/docs/p.132-russian.zip](http://www.bilimdon.uz/library/docs/p.132-russian.zip)